31996R1257

L 163/1 ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ 2.7.1996

NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 1257/96
ze dne 20. června 1996
o humanitární pomoci

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 130w této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ([1]),

v souladu s postupem stanoveným v článku 189c Smlouvy ([2]),

vzhledem k tomu, že lidé v tísni, oběti přírodních katastrof, válek a ozbrojených konfliktů nebo jiných srovnatelných výjimečných okolnosti mají právo na mezinárodní humanitární pomoc, pokud se ukáže, že jejich vlastní orgány nejsou schopné jim zajistit účinnou pomoc;

vzhledem k tomu, že civilní akce na ochranu obětí ozbrojených konfliktů nebo jiných srovnatelných okolnostií se řídí mezinárodním právem a měly by být tedy považovány za součást humanitární pomoci;

vzhledem k tomu, že humanitární pomoc nezahrnuje pouze akce na záchranu životů v kritických situacích nebo jejich bezprostředních následků, ale také činnosti, jejichž cílem je usnadnit nebo získat volný přístup k obětem a volný přísun takové pomoci;

vzhledem k tomu, že humanitární pomoc může předcházet opatřením pro rozvoj nebo obnovu, a musí tedy plně pokrývat krizové a pokrizové období; že v této souvislosti může zahrnovat také krátkodobou obnovu s cílem umožnit přísun pomoci, zabránit následnému zhoršení v dopadech krize a započít s pomocí postiženým, aby se dostali opětovně na minimální úroveň soběstačnosti;

vzhledem k tomu, že jsou zapotřebí zejména preventivní akce, které by zajistily připravenost na rizika katastrof, a v této souvislosti je třeba, aby byl vytvořen vhodný systém včasného varování a zásahu;

vzhledem k tomu, že by proto měla být zajištěna a posílena účinnost a ucelenost preventivních a intervenčních systému Společenství a vnitrostátních a mezinárodních systémů zřízených pro potřeby, které jsou důsledkem přírodních i lidmi způsobených katastrof nebo srovnatelných výjimečných okolností;

vzhledem k tomu, že humanitární pomoc, jejímž jediným cílem je zabránit lidskému utrpení nebo je zmírnit, je poskytována obětem bez diskriminace založené na rase, příslušnosti k etnické skupině, náboženství, pohlaví, věku, národnosti nebo politické příslušnosti a nesmí být vedena ani podmíněna politickými úvahami;

vzhledem k tomu, že rozhodnutí o humanitární pomoci musí být nestranná a založená výhradně na potřebách a zájmech obětí;

vzhledem k tomu, že základem pro účinnost akcí humanitární pomoci Společenství je úzká koordinace mezi členskými státy a Komisí jak na úrovni rozhodování, tak na místě samém;

vzhledem k tomu, že Společenství musí jako svůj podíl na příspěvku k účinnosti mezinárodní humanitární pomoci podporovat spolupráci a koordinaci u svých akcí s akcemi třetích zemí;

vzhledem k tomu, že pro tento cíl je třeba stanovit kritéria pro spolupráci s nevládními organizacemi a mezinárodními subjekty a organizacemi specializujícími se na humanitární pomoc;

vzhledem k tomu, že je třeba zachovat, respektovat a podporovat nezávislost a nestrannost nevládních organizací a dalších humanitárních institucí při poskytování humanitární pomoci;

vzhledem k tomu, že by v humanitární oblasti měla být podporována spolupráce mezi nevládními organizacemi v členských státech a dalších vyspělých zemích a podobnými organizacemi v dotyčných třetích zemích;

([1]) Úř. věst. C 180, 14.7.1995, s. 6.

([2]) Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 30. listopadu 1995 (Úř. věst. C 339, 18.12.1995, s. 60), společný postoj Rady ze dne 29. ledna 1996 (Úř. věst. C 87, 25.3.1996, s. 46) a rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 21. května 1996 (Úř. věst. C 166, 10.6.1996).

vzhledem k tomu, že sama povaha humanitární pomoci vyžaduje, aby byl zřízen účinný, pružný a průhledný, a kde je to třeba, i rychlý rozhodovací proces týkající se financování humanitárních akcí a projektů;

vzhledem k tomu, že by měly být stanoveny postupy pro provádění a správu humanitární pomoci Společenství financované ze souhrnného rozpočtu Evropských společenství s tím, že mimořádná pomoc podle čtvrté loméské úmluvy AKP-ES ze dne 15. prosince 1989, ve znění dohody pozměňující uvedenou úmluvu podepsané na Mauriciu dne 4. listopadu 1995, se nadále bude řídit postupy a pravidly stanovenými v uvedené úmluvě,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

CÍLE A OBECNÉ ZÁSADY HUMANITÁRNÍ POMOCI

Článek 1

Humanitární pomoc Společenství zahrnuje akce na pomoc, zmírnění utrpení a ochranu na nediskriminačním základě za účelem pomoci lidem ve třetích zemích, zejména těm, kteří jsou nejvíce zranitelní, a přednostně těm, kteří žijí v rozvojových zemích, obětem přírodních katastrof, lidmi způsobených krizí, jakými jsou války a ozbrojené konflikty, nebo výjimečných situací nebo okolností srovnatelných s přírodními nebo lidmi způsobenými katastrofami. Trvá po dobu nezbytnou ke splnění humanitárních požadavků vyplývajících z těchto různých situací.

Tato pomoc zahrnuje rovněž akce, jejichž cílem je příprava na rizika nebo předcházení katastrofám nebo srovnatelným výjimečným okolnostem.

Článek 2

Hlavím cílem akcí humanitární pomoci podle článku 1 je

a) záchrana a ochrana života během ohrožení a jeho bezprostředních následcích při přírodních katastrofách, které si vyžádaly značné ztráty na životech, fyzické, psychologické nebo sociální utrpení nebo hmotné škody;

b) poskytnutí potřebné pomoci a zmírnění utrpení lidem postiženým dlouhodobou krizí způsobenou zejména ozbrojenými konflikty nebo válkami, které mají stejné důsledky jako ty, které jsou uvedené v písmenu a), zejména pokud se ukáže, že jejich vlády nejsou schopné pomoci nebo pokud neexistuje žádná úřední moc;

c) pomoci financovat dopravu pomoci a úsilí zajistit, aby pomoc byla dostupná těm, kterým je určena, všemi dostupnými logistickými prostředky a ochranou humanitárního zboží a personálu, avšak s vyloučením akcí s obrannými důsledky;

d) provádět v úzké spolupráci s místními subjekty krátkodobou obnovu a rekonstrukci, zejména infrastruktury a vybavení, s cílem umožnit přísun pomoci, zabránit prohlubování dopadů krize a pomoci postiženým, aby opětovně dosáhli minimální úroveň soběstačnosti s přihlédnutím, pokud je to možné, k cílům dlouhodobého vývoje;

e) řešit důsledky pohybu obyvatelstva (uprchlíci, vysídlené osoby, navrátilci) způsobené přírodními nebo lidmi zaviněnými katastrofami a uskutečňovat programy na pomoc návratu do země původu a jejich nové usazení, pokud to podmínky stanovené v mezinárodních smlouvách umožňují;

f) zajistit připravenost na rizika přírodních katastrof nebo srovnatelných výjimečných okolností a používání vhodného a rychlého systému včasného varování a zásahu;

g) podpořit civilní operace na ochranu obětí ozbrojených konfliktů nebo srovnatelných nebezpečí v souladu se stávajícími mezinárodními smlouvami.

Článek 3

Pomoc Společenství podle článků 1, 2 a 4 lze použít na financování nákupů a dodávek výrobků nebo zařízení potřebných pro provádění humanitárních akcí, včetně výstavby bydlení nebo přístřeší pro oběti, nákladů spojených s externími, vyhnanými nebo místními pracovníky zaměstnanými v takových akcích, skladného, mezinárodní nebo vnitrostátní dopravy, logistiky a distribuce pomoci a dalších akcí, jejichž cílem je umožnit nebo získat volný přístup pro příjemce takové pomoci.

Lze jí také použít na financování dalších výdajů přímo souvisejících s prováděním humanitárních akcí.

Článek 4

Pomoc Společenství podle článků 1 a 2 může být použita také na financování:

— přípravných studií a studií o proveditelnosti humanitárních akcí a hodnocení humanitárních projektů a plánů,

— akcí pro sledování humanitárních projektů a plánů,

— menších výukových programů a obecných studií z oblasti humanitárních akcí postupně omezovaných, pokud financování probíhá více let,

— nákladů na zdůraznění, že jde o pomoc Společenství,

— veřejných osvětových a informačních kampaní, jejichž cílem je zvýšit porozumění humanitárním otázkám, zejména v Evropě a ve třetích zemích, ve kterých financuje Společenství hlavní humanitární akce,

— opatření k posílení koordinace Společenství s členskými státy, dalšími dárcovskými zeměmi, mezinárodními humanitárními organizacemi a institucemi, nevládními organizacemi a organizacemi, které je zastupují,

— technické pomoci nezbytné pro provádění humanitárních projektů, včetně výměny technických znalostí a zkušeností mezi evropskými humanitárními organizacemi a subjekty nebo mezi nimi a takovými subjekty ve třetích zemích,

— humanitárních operací při odstraňování min, včetně kampaní na zvýšení znalostí o nášlapných minách mezi místním obyvatelstvem.

Článek 5

Financování Společenství podle tohoto nařízení je poskytováno formou grantů.

Akce, na které se vztahuje toto nařízení, jsou osvobozeny od daní, poplatků a cel.

KAPITOLA II

POSTUPY PRO PROVÁDĚNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI

Článek 6

Akce humanitární pomoci financované Společenstvím lze provádět buď na žádost mezinárodních nebo nevládních subjektů a organizací z členského státu nebo z přijímající třetí země, nebo z podnětu Komise.

Článek 7

1. Nevládní organizace způsobilé přijímat financování Společenství pro provádění akcí podle tohoto nařízení musí splňovat tato kritéria:

a) musí jít o neziskové a autonomní organizace založené v členském státě Společenství podle platných právních předpisů daného členského státu;

b) musí mít ústředí v členském státě Společenství nebo ve třetí zemi, která je příjemcem pomoci Společenství. Toto ústředí musí být skutečným místem rozhodování pro všechny akce financované podle tohoto nařízení. Výjimečně může být sídlo v jiné dárcovské třetí zemi.

2. Při rozhodování o způsobilosti nevládní organizace pro financování Společenstvím jsou brány v úvahu tyto faktory:

a) její kapacita v oblasti správy a finančního řízení,

b) její technické a logistické kapacity pro výkon zamýšlené akce,

c) její zkušenosti v oblasti humanitární pomoci,

d) výsledky předchozích akcí prováděných dotyčnou organizací, zejména těch, které byly financovány Společenstvím,

e) její připravenost účastnit se v případě potřeby na vybudování koordinačního systému pro humanitární akce,

f) její schopnost a připravenost pracovat se subjekty činnými v oblasti humanitární pomoci a základními společenstvími v dotyčných třetích zemích,

g) její nestrannost při provádění humanitární pomoci,

h) popřípadě její předchozí zkušenosti ze třetí země, ve které má být dotyčná humanitární akce provedena.

Článek 8

Společenství může rovněž financovat humanitární akce prováděné mezinárodními subjekty nebo organizacemi.

Článek 9

Společenství může, pokud je to nezbytné, rovněž financovat humanitární akce prováděné Komisí nebo specializovanými subjekty členských států.

Článek 10

1. Aby zaručila a podpořila účinnost a ucelenost systémů humanitární pomoci Společenství a členských států, může Komise přijmout opatření nezbytná k podpoře úzké koordinace mezi jejími vlastními činnostmi a činnostmi členských států, jak na úrovni rozhodování, tak na místě samém. K tomuto účelu členské státy a Komise udržují systém pro výměnu informací.

2. Komise zajistí, aby byly humanitární akce financované Společenstvím koordinované a ucelené s operacemi mezinárodních organizací a subjektů, zejména těch, které jsou součástí systému OSN.

3. Komise usiluje o rozvoj spolupráce mezi Společenstvím a dárci ze třetích zemí v oblasti humanitární pomoci.

Článek 11

1. Komise stanoví podmínky pro přidělování, mobilizaci a provádění pomoci podle tohoto nařízení.

2. Pomoc se neuskuteční, pokud příjemce tyto podmínky nedodrží.

Článek 12

Veškeré finanční dohody nebo smlouvy uzavřené na základě tohoto nařízení stanoví, že Komise a Účetní dvůr mohou podle potřeby provádět kontroly na místě a v sídle humanitárních partnerů v souladu s obvyklými postupy stanovenými Komisí na základě platných předpisů, zejména na základě ustanovení finančního nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství.

KAPITOLA III

POSTUPY PRO PROVÁDĚNÍ HUMANITÁRNÍCH AKCÍ

Článek 13

Komise rozhoduje o naléhavých akcích do částky nepřevyšující 10 milionů ECU.

Následující akce se pokládají za naléhavé:

— akce, které reagují na okamžité nepředvídané humanitární požadavky způsobené nenadálými přírodními nebo lidmi způsobenými katastrofami, jakými jsou povodně, zemětřesení, ozbrojené konflikty nebo srovnatelné situace,

— akce omezené na dobu nepředvídatelné reakce v naléhavých situacích; odpovídající prostředky se vztahují na humanitární potřeby uvedené v první odrážce po dobu nepřesahující šest měsíců, stanovenou v rozhodnutí o financování.

Pokud akce splňují tyto podmínky a přesahují 2 miliony ECU:

— přijme Komise rozhodnutí,

— uvědomí písemně členské státy ve lhůtě 48 hodin,

— vysvětlí své rozhodnutí na nejbližší schůzi výboru, a zejména uvede důvody pro mimořádný postup.

Rozhodnutí pokračovat v akcích přijatých mimořádným postupem přijímá Komise postupem podle čl. 17 odst. 3 v mezích stanovených v čl. 15 odst. 2 druhé odrážce.

Článek 14

Komise posuzuje, rozhoduje, řídí, sleduje a hodnotí akce uvedené v tomto nařízení na základě platných rozpočtových a ostatních postupů, zejména postupů stanovených ve finančním nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství.

Článek 15

1. Postupem podle čl. 17 odst. 2 Komise:

— rozhoduje o financování ochranných akcí uvedených v čl. 2 písm. c) v rámci humanitární pomoci Společenstvím,

— přijme nařízení provádějící toto nařízení,

— rozhoduje o uskutečnění přímé akce Komise nebo o financování akce specializovaných subjektů členských států.

2. Postupem podle čl. 17 odst. 3 Komise:

— schvaluje celkové plány na ucelený rámec pro akci v určité zemi nebo regionu, kde je složitost a rozsah humanitární krize takový, že je pravděpodobné, že krize bude pokračovat, a finanční rámce pro tyto plány. V této souvislosti Komise a členské státy posoudí priority, které mají být stanoveny při provádění těchto celkvých plánů,

— rozhoduje o projektech přesahujících 2 miliony ECU, aniž je dotčen článek 13.

Článek 16

1. Jednou ročně projedná výbor uvedený v článku 17 obecné hlavní zásady humanitárních akcí, které mají být uskutečněny v následujícím roce, předložené zástupcem Komise a přezkoumá celkovou otázku koordinace humanitární pomoci Společenství s pomocí členských států a veškeré další obecné nebo zvláštní otázky týkající se pomoci Společenství v této oblasti.

2. Komise také podá výboru uvedenému v článku 17 informace o změnách nástrojů pro správu humanitární pomoci, včetně rámcové dohody o partnerství.

3. Výbor uvedený v článku 17 je také informován o záměrech Komise týkajících se hodnocení humanitárních akcí, pokud možno i s harmonogramem.

Článek 17

1. Komisi je nápomocen výbor skládající se ze zástupců členských států, kterému předsedá zástupce Komise.

2. Má-li být zahájen postup podle tohoto odstavce, předloží zástupce Komise výboru návrh opatření, která mají být přijata. Výbor zaujme stanovisko k návrhu ve lhůtě, kterou může předseda stanovit podle naléhavosti věci. Stanovisko se přijímá většinou stanovenou v čl. 148 odst. 2 Smlouvy pro přijímání rozhodnutí, která má Rada přijímat na návrh Komise. Hlasům zástupců členských států ve výboru je přidělena váha stanovená v uvedeném článku. Předseda nehlasuje.

Komise přijme zamýšlená opatření, jsou-li v souladu se stanoviskem výboru.

Pokud zamýšlená opatření nejsou v souladu se stanoviskem výboru nebo pokud výbor žádné stanovisko nezaujme, předloží Komise Radě neprodleně návrh opatření, která mají být přijata. Rada se usnese kvalifikovanou většinou.

Pokud se Rada neusnese ve lhůtě jednoho měsíce ode dne, kdy jí byl návrh předán, přijme navrhovaná opatření Komise.

3. Má-li být zahájen postup podle tohoto odstavce, předloží zástupce Komise výboru návrh opatření, která mají být přijata. Výbor zaujme stanovisko k návrhu ve lhůtě, kterou může předseda stanovit podle naléhavosti věci. Stanovisko se přijímá většinou stanovenou v čl. 148 odst. 2 Smlouvy pro přijímání rozhodnutí, která má Rada přijímat na návrh Komise. Hlasům zástupců členských států ve výboru je přidělena váha stanovená v uvedeném článku. Předseda nehlasuje.

Komise přijme opatření, která jsou okamžitě použitelná. Pokud však tato opatření nejsou v souladu se stanoviskem výboru, sdělí je Komise neprodleně Radě. V tomto případě může Komise nejvýše o jeden měsíc ode dne tohoto sdělení odložit použitelnost opatření, o kterých rozhodla.

Rada může kvalifikovanou většinou ve lhůtě stanovené v předchozím odstavci přijmout jiné rozhodnutí.

Článek 18

1. Komise pravidelně hodnotí akce humanitární pomoci financované Společenstvím, aby zjistila, zda splnily své cíle, a aby stanovila hlavní zásady pro zlepšení účinnosti akcí které budou následovat. Komise předloží výboru shrnutí, které uvede rovněž postavení zaměstnaných odborníků a hodnocení, která byla provedena a která tento výbor případně projedná. Hodnotící zprávy se na žádost zpřístupní kterémukoliv členskému státu.

2. Na žádost členských států a s jejich účastí může Komise také hodnotit výsledky humanitárních akcí a plánů Společenství.

Článek 19

Po uzavření každého rozpočtového roku předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě výroční zprávu spolu se shrnutím akcí financovaných během daného roku.

Shrnutí obsahuje informace o subjektech, které se podílely na provádění humanitárních akcí.

Zpráva rovněž zahrnuje přehled všech nezávislých hodnocení, které proběhly u jednotlivých akcí.

Aniž je dotčen článek 13 tohoto nařízení, sdělí Komise členským státům nejpozději do jednoho měsíce po svém rozhodnutí, které akce schválila, uvede vydané částky, povahu akcí, příjemce pomoci a zúčastněné partnery.

Článek 20

Tři roky po vstupu tohoto nařízení v platnost předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě celkové hodnocení akcí financovaných Společenstvím na základě tohoto nařízení, jakož i návrhy týkající se budoucího provádění tohoto nařízení, včetně případných návrhů na jeho změny.

Článek 21

Toto nařízení vstupuje v platnost třetím dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropských společenství*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Lucemburku dne 20. června 1996.

Za Radu

předseda

P. BERSANI